

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 06 maja 2016 r.

Sąd Rejonowy w Olsztynie Wydział IX Karny

w składzie:

Przewodniczący - SSR Wojciech Kottik

Protokolant – sekr. sąd. Jolanta Jarmolowicz

bez obecności oskarżyciela publ.

po rozpoznaniu w dniach 16.12.2015 r., 20.01, 19.02, 25.03 i 29.04.2016 r., sprawy

1. D. K. (1)

córki A. i B. z domu B.

ur. (...) w O.

obwinionej o to, że:

w dniu 10 sierpnia 2015 r., ok. godz. 13²⁰ w O. na ul. (...) jako instruktor nauki jazdy dopuściła do tego, że kursantka kierująca samochodem m-ki F. o nr rej. (...) nie zachowała szczególnej ostrożności podczas zmiany pasa ruchu i nie ustąpiła pierwszeństwa przejazdu dla kierującego motorowerem m-ki (...) o nr rej. (...) zmuszając go do gwałtownego hamowania wskutek którego kierujący motorowerem wywrócił się powodując uszkodzenie pojazdu, tym samym zmusiła kierującego samochodem m-ki B. o nr rej. (...) do zmiany toru ruchu celem ominięcia upadającego na jezdnię kierującego motorowerem, czym spowodowała zagrożenie bezpieczeństwa w ruchu drogowym

- tj. za wykroczenie z art. 86 § 1 kw w zw. z art. 22 ust.1 ustawy Prawo o ruchu drogowym,

2. K. Ł. (1)

córki H. i H. z domu W.

ur. (...) w O.

obwinionej o to, że:

w dniu 10 sierpnia 2015 r., ok. godz. 13⁽²⁰⁾ w O. na ul. (...) jako kursantka kierując samochodem m-ki F. o nr rej. (...) nie zachowała szczególnej ostrożności podczas zmiany pasa ruchu i nie ustąpiła pierwszeństwa przejazdu dla kierującego motorowerem m-ki (...) o nr rej. (...) zmuszając go do gwałtownego hamowania wskutek którego kierujący motorowerem wywrócił się powodując uszkodzenie pojazdu, tym samym zmusiła kierującego samochodem m-ki B. o nr rej. (...) do zmiany toru ruchu celem ominięcia upadającego na jezdnię kierującego motorowerem, czym spowodowała zagrożenie bezpieczeństwa w ruchu drogowym

- tj. za wykroczenie z art. 86 § 1 kw w zw. z art. 22 ust.1 ustawy Prawo o ruchu drogowym,

ORZEKA

I. obwinione **D. K. (1)** i **K. Ł. (1)** uznaje za winne popełnienia zarzucanych im czynów z art. 86 § 1 kw w zw. z art. 22 ust.1 ustawy Prawo o ruchu drogowym i za to z mocy art. 86 § 1 kw skazuje obwinioną D. K. (1) na karę **500,- (pięćset) złotych** grzywny, a obwinioną K. Ł. (1) na karę grzywny w wymiarze **300,- (trzysta) złotych**;

II. na podstawie art. 624 § 1 kpk w zw. z art. 119 kpw zwalnia obwinioną K. Ł. (1) od kosztów postępowania i opłaty.

III. na podstawie art. 118 § 1 kpw i art. 3 ust. 1 w zw. z art. 21 pkt. 2 ustawy o opłatach w sprawach karnych **obciąża obwinioną D. K. (1) zryczałtowanymi wydatkami postępowania w kwocie 100,- (sto) złotych i opłatą w kwocie 50,- (pięćdziesiąt) złotych.**

UZASADNIENIE

Sąd ustalił, następujący stan faktyczny:

W dniu 10 sierpnia 2015 r., około godziny 13⁽²⁰⁾ pokrzywdzony kierował motorowerem – skuterem marki (...) o nr rej. (...) jadąc ulicą (...) w O. od strony skrzyżowania z ulicą (...) w kierunku skrzyżowania z ul. (...). Po minięciu skrzyżowania z ul. (...) poruszał się prawym pasem tej ulicy przy linii rozdzielającej pasy ruchu a bezpośrednio przed nim poruszał się nieustalony samochód dostawczy. Bezpośrednio przed tym samochodem dostawczym poruszał się samochód m-ki F. (...) nauki jazdy kierowany przez kursantkę – obwinioną K. Ł. (1), a którym współkierowała instruktorka – D. K. (1). Przed skrzyżowaniem z ul. (...) na prawym pasie, którym poruszały się te trzy pojazdy zaczynały zatrzymywać się już wcześniej inne pojazdy w związku ze zmianą sygnału na sygnalizatorze na skrzyżowaniu. Kierujący motorowerem zdołał wyprzedzić samochód dostawczy jadący przed nim zjeżdżając na lewy pas i kiedy zbliżył się, żeby wyprzedzić również samochód nauki jazdy kierująca nim kursantka zaczęła zmieniać zajmowany pas na lewy nie upewniając się czy ma wolną drogę. W efekcie kierujący skuterem aby uniknąć zderzenia z samochodem F. skręcił gwałtownie w lewą stronę wywracając się, a w tym samym czasie kierujący - jadący lewym pasem samochodem m-ki B. A. G. (1) zmuszony został do gwałtownego zjazdu w lewo aby uniknąć najechania na przewracającego się motorowerzystę. W wyniku upadku kierujący skuterem nie doznał poza potłuczeniem poważniejszych obrażeń, kursantka i instruktorka zatrzymały się i zainteresowały losem kierującego skuterem, natomiast kierujący samochodem B. oddalił się spieszenie z miejsca zdarzenia nie zatrzymując się w ogóle i nie interesując losem poszkodowanego.

Wezwani na miejsce zdarzenia funkcjonariusze Policji po wysłuchaniu relacji uczestników zdarzenia i po obejrzeniu jego miejsca zdecydowali o skierowaniu sprawy na drogę czynności wyjaśniających. Po uzyskaniu przez prowadzącego te czynności funkcjonariusza nagrania z kamery systemu (...) ze skrzyżowania ul. (...) z ul. (...) i zapoznaniu się z nim zdecydowano o postawieniu współkierującym samochodem nauki jazdy zarzutów popełnienia wykroczeń z art. 86 § 1 kw.

(dowód: notatka urzędowa k. 1, protokół odtworzenia nagrania k. 2; wydruki z bazy (...) k. 39, 40; płyta z nagraniem z monitoringu k. 93;; częściowo wyjaśnienia D. K. k. 54-54v, K. Ł. k. 54v-55; zeznania świadków – S. K. k. 65, M. A. k. 65-65v, K. P. k. 65v, M. S. k. 79-79v;)

Obwiniona K. Ł. (1) nie przyznała się do popełnienia zarzucanego jej wykroczenia. Wyjaśniła, że przed podjęciem manewru zmiany kierunku ruchu włączyła lewy kierunkowskaz i sprawdziła bezpieczeństwo w lewym lusterku. Widziała w nim samochód B., przed który zamierzała wjechać i również skuter, który był za nią bardziej przy lewej krawędzi. Nie widziała w nim włączonego kierunkowskazu. Usłyszała odgłos upadającego skutera. Nie umiała powiedzieć czy doszło do kontaktu między kierującym skuterem a samochodem B.. Podkreśliła, że nie mogła przypuszczać, iż kierujący skuterem będzie chciał wyminąć ich samochód i jechać lewym pasem. W tym czasie odbywała już 15-tą godzinę jazdy i uważała się za wprawnego kierowcę.

(dowód: wyjaśnienia obwinionej k. 54v-55)

Obwiniona D. K. (1) również nie przyznała się do popełnienia zarzucanego jej czynu. Podkreśliła, że natężenie ruchu na tym odcinku ul. (...) było duże. Zamierzały zmienić zajmowany pas ruchu z prawego na lewy i już wcześniej poleciła kursantce włączyć kierunkowskaz. W lusterku widziała motorower jadący za nimi prawym pasem ruchu, a dalej samochód B.. Miały dużo miejsca do wykonania manewru zmiany pasa ruchu i kiedy zaczęły go wykonywać i były już na lewym pasie ruchu usłyszała odgłos uderzenia. Zobaczyła potem leżącego kierującego skuterem i samochód B., który go omijał. Za odjeżdżającym samochodem B. pojechał kolega kierującego skuterem, a K. P. miał do nich pretensje, że nie ustąpiły mu pierwszeństwa. Wskazywała, że jej zdaniem kierujący motorowerem jechał slalomem i wjechał między jej pojazd a samochód B..

(dowód: wyjaśnienia obwinionej k. 54-54v)

Sąd zważył, co następuje:

Sąd podzielił wyjaśnienia obu obwinionych jedynie częściowo, uznając, iż można uznać je za wiarygodne tylko w zakresie dotyczącym opisu jaki manewr zamierzały wykonać i to, że przed jego rozpoczęciem włączony został w samochodzie kierunkowskaz. Natomiast w pozostałym zakresie Sąd uznał te wyjaśnienia za niewiarygodne, nie tylko z powodu pozostających z nimi w rażącej sprzeczności zeznań świadków (przede wszystkim pokrzywdzonego K. P. (2)) ale i przede wszystkim, w pełni obiektywnym dowodem jakim jest zapis nagrania z monitoringu.

Mimo, że nagranie to nie jest doskonałe z uwagi na oddalenie kamery od miejsca zdarzenia i częściowego zasłonięcia miejsca zdarzenia przez pojazdy jadące w kierunku przeciwnym, to jednak z nagrania tego wynika bezspornie, że to kierujący skuterem pierwszy zmienił pas ruchu na lewy. W momencie, gdy samochód nauki jazdy zaczął zmieniać pas ruchu na lewy był już na nim skuter i to nieprawidłowo wykonany manewr współkierujących F. doprowadził do wywrócenia skutera (sekundy 13-18 nagrania z k. 93). Z nagrania tego wynika również, że kierujący skuterem znajdował się na lewym pasie już kilka sekund przed zdarzeniem, bo zdążył już tym pasem wyprzedzić samochód dostawczy jadący za pojazdem nauki jazdy. Tak też zdarzenie zrelacjonował kierujący skuterem i jego zeznania znajdują potwierdzenie w przedmiotowym nagraniu.

Jako niesprzeczne z relacją pokrzywdzonego i wskazanym wyżej nagraniem Sąd uznał zeznania zarówno świadka M. S. jak i obu funkcjonariuszy Policji obsługujących to zdarzenie drogowe. Sąd uznał, że nie ma żadnych racjonalnych podstaw do negowania relacji wskazanych wyżej świadków.

Wprawdzie Policjanci ci nie byli oni naocznymi świadkami tego zdarzenia ale na podstawie oględzin miejsca zdarzenia i pojazdów oraz po wysłuchaniu relacji zarówno kierujących pojazdami jak i świadków nie byli w stanie podjąć jednoznacznej oceny tego zdarzenia i zdecydowali, że sprawa ta zostanie skierowana do rozpoznania przez Sąd. Dzięki sporządzonej przez nich dokumentacji i w oparciu o zapisy monitoringu a także w pełni obiektywne dowody w postaci uszkodzeń obu pojazdów zostały dokonana ustalenia stanu faktycznego

Sąd nie dal wiary natomiast zeznaniom świadków – A. G. i K. G. – kierowcy i pasażera samochodu B.. Świadcowie ci przedstawili relacje wprawdzie po części zgodną z wyjaśnieniami obwinionych ale jednak zasadniczo sprzeczną z jedynym w pełni obiektywnym dowodem – nagraniem z kamery monitoringu. Co istotne u podstaw takiej postawy tych świadków mogła leć obawa, że swoją postawą – nieudzieleniem pomocy kierującemu skuterem i ucieczką z miejsca zdarzenia mogą narazić się na odpowiedzialność prawną i złożenie zeznań obciążających kierującego skuterem odwróci od nich podejrzania. Co również ważne kierujący samochodem m-ki B. w dniu zdarzenia był pozbawiony uprawnień do kierowania pojazdami mechanicznymi na terytorium RP. Zarzuty tych świadków co do rzekomego „wariackiego” sposobu wcześniejszej jazdy kierującego skuterem nie znajdują żadnego potwierdzenia w zabezpieczonym materiale filmowym i są całkowitym wymysłem tych świadków i mają rzekomo usprawiedliwić ich ucieczkę z miejsca zdarzenia.

Jako wiarygodne Sąd uznał również dowody z dokumentów zgromadzone w toku niniejszego postępowania.

Tym samym Sąd przyjął, że obu obwinionym można przypisać zachowanie wyczerpujące znamiona wykroczenia z art. 86§1 kw, bowiem na skutek niezachowania zasad bezpieczeństwa w ruchu drogowym spowodowały w konsekwencji zagrożenie bezpieczeństwa w tym ruchu.

W związku z odmienną od typowej sytuacją, w której wpływ na poruszanie się pojazdu nauki jazdy oprócz kierującej (która w momencie zdarzenia nie miała formalnych uprawnień do kierowania) ma również instruktor należało rozważyć odpowiedzialność obu tych osób. Zgodnie z ugruntowanym stanowiskiem doktryny i orzecznictwa za kierującego należy niewątpliwie uznać osobę wykonującą czynności związane z kierowaniem pojazdem, bez względu na to czy posiada do tego uprawnienia, czy też nie. Art. 87 ust. 1 pkt 2 ustawy Prawo o ruchu drogowym dopuszcza sytuację, w której osoba nie posiadająca uprawnień do kierowania pojazdami, odbywająca w ramach naukę jazdy odpowiednio przystosowanym pojazdem pod nadzorem instruktora, jest kierującym. Osoba ta, mimo, iż dopiero odbywa szkolenie celem uzyskania uprawnień, nie jest zwolniona z odpowiedzialności za wykroczenie m. in. z art. 86 § 1 kw jeśli w sposób zawiniony dopuści się naruszenia zasad bezpieczeństwa w ruchu drogowym a skutki swojego zachowania była w stanie przewidzieć. Z kolei instruktor nauki jazdy, mimo, że nie wykonuje czynności związanych bezpośrednio z wprawianiem pojazdu w ruch, czy też nadawaniem mu określonego kierunku, to niewątpliwie ma bezpośredni wpływ na ruch i kierunek poruszania się pojazdu poprzez wydawanie wiążących poleceń kursantowi. Nadto pojazd przystosowany do nauki jazdy jest wyposażony w dodatkowy pedał hamulca uruchamiany przez instruktora, który umożliwia mu przejście sterowania układem hamulcowym, a tym samym zainterweniowanie w razie popełnienia błędu przez kursanta. Jest również wyposażony w dodatkowe lusterka umożliwiające instruktorowi obserwowania przestrzeni za samochodem Tym samym instruktor ponosi odpowiedzialność w przypadku naruszenia zasad bezpieczeństwa w ruchu drogowym przez kursanta, wówczas gdy naruszenie zasad było wynikiem realizacji jego polecenia. Również niezareagowanie przez instruktora na eksces kursanta może powodować odpowiedzialność instruktora, który ma obowiązek przeszkodzić naruszaniu zasad ruchu drogowego przez kursanta, a gdyby było to niemożliwe – podjąć działania zmierzające do zminimalizowania jego następstw. Zaniechanie tego obowiązku może powodować jego odpowiedzialność za nieprzeszkodzenie popełnieniu czynu. (vide m. in. Postanowienie. SN z 23.02.2011 sygn. (...))

Zdaniem Sądu obwinione dopuściły się złamania, co najmniej jednego z obowiązków wynikających z przepisu art. 22 ustawy Prawo o ruchu drogowym, a mianowicie niezachowania należytej ostrożności przy wykonywaniu manewru zmiany kierunku ruchu i rozpoczęcie manewru zmiany kierunku ruchu w lewo bez należytego upewnienia się czy wykonanie tego manewru nie doprowadzi do zajechania drogi innemu uczestnikowi ruchu. Warto również podkreślić, że obwinione miały niczym nieograniczoną możliwość spostrzeżenia pojazdu pokrzywdzonego, który na lewym pasie ruchu znajdował się już kilka sekund i powstrzymania się od wykonywanego manewru a w konsekwencji uniknięcia sytuacji, która spowodował wywrócenie się kierującego skuterem.

Oceniając stopień szkodliwości społecznej czynu przypisanego obwinionym Sąd uznał, że jest on wysoki. Obwinione na drodze o dużym natężeniu ruchu wykonały manewr, który tylko na skutek niezbyt wysokiej prędkości pojazdów i refleksowi kierującego skuterem, skończył się tylko na niezbyt znacznych uszkodzeniach skutera i ogólnych potłuczeniach kierującego nim pokrzywdzonego. Gdyby prędkości obu pojazdów były wyższe potencjalne zagrożenia również dla zdrowia a nawet życia kierującego skuterem było realne i wysokie

Sąd przy wymiarze kary wziął pod uwagę dotychczasową niekaralność obu obwinionych oraz niewielkie doświadczenie jako kierującej obwinionej K. Ł..

W ocenie Sądu, w tych realiach, należało różnicować wysokość kar orzeczonych wobec obwinionych uznając, że odpowiedzialność za to zdarzenie instruktorki była wyższa od kursantki. Wymierzone kary grzywny są w pełni adekwatne do stopnia zawinienia i społecznej szkodliwości popełnionych przez nie wykroczeń.

Z uwagi na fakt skazania i osiąganie przez obwinioną D. K. dochodów, Sąd obciążył ją zryczałtowanymi wydatkami postępowania i opłatą. Z kolei brak samodzielności materialnej drugiej obwinionej legł u podstaw decyzji o zwolnienia jej z takiego obowiązku.